

אמונת חיים

גליון שבועי לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

אבות א' ♦ גליון יא"צ ה אלול

ערב שב"ק פרשת שופטים תשעז

דברות קודש

כ"ק מרן רבינו שליט"א

שופטים ושופטים תתן לך בכל שעריך אשר ה' אלוך נותן לך לשבטיך ושפטו את העם משפט צדק, לא תטה משפט לא תכיר פנים ולא תקח שוחד כי השוחד יעור עיני חכמים ויסלף דברי צדיקים, צדק צדק תרדוף למען תחיה וירשת את הארץ אשר ה' אלוך נותן לך.

המפרשים דקדקו ליתן טעם למה אמר הכתוב בלשון יחיד שופטים ושופטים תתן לך וגו' ואח"כ אמר לשון רבים ושפטו את העם משפט צדק.

ובאור החיים הק' כתב לפרש מש"כ "תתן לך" שהכוונה "עליך" דהיינו לומר שהממנים את השופט והשוטר לא יאמרו בדעתן שלא תשלוט עליהם מקל מרדותו של השופט והשוטר מכיון שהם הממנים אותם, אלא אמר הכתוב שהם בעצמם ימנעו לשפוט ולרדות אותם ולכן מש"כ "לך" הכוונה "עליך" על הממנים עצמם ג"כ שיהיה השופט והשוטר ממונה ע"כ.

ונראה לומר בדרך רמז ומוסר שהכתוב בא לומר שהשופטים והשוטרים ימנו על עצמם שהם ישפטו מקודם את עצמם ואח"כ יוכלו לשפוט את העם, שאם לא כן יגידו להם העם קשוט עצמך תחילה ואח"כ קשוט את אחרים, שאם השופט והשוטר לא ישמור לעשות הדברים שאומר ופוסק לאחרים אז לא יוכל לשפוט ולהיות שוטר לאחרים, אבל אם הוא ישפוט את עצמו השופט והשוטר, אז יהיה ושפטו את העם משפט צדק, כלומר שיקבלו את דבריהם ויאמר שהצדק אתו, ויעשו עם ישראל דבר השופטים והשוטרים.

וגם זה בא לומר שאם השופט והשוטר רוצה שישמעו אליהם את דבר השם שבפיהם, העצה הכי טובה הוא שיקיים את מה שאומר לאחרים, גם לעצמו, אז יקיימו גם אחרים את דבריהם וזה באמת נאמר על איש ישראל, אף יחיד שרוצה להשפיע לאחרים ולזכות את העיר כולה אז יקיים מה שכתוב בספר תהילים שאמר דוד המלך "חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך", שבכל יום ויום השכים דוד ואמר אלך לדוכתא פלוני ופלוני, אבל רגליו היו מוליכות אותו לבית המדרש, דהיינו שדוד המלך רצה לזכות את עם ישראל בתורה ויר"ש ולכן חשב שילך אצלם וישפיע להם, ואח"כ רגליו הוליכוהו לבית המדרש, דהיינו שהוא בעצמו ישב בבית המדרש ועסק בתורה וביר"ש וזה השפיע לכל העולם תורה ויראת שמים.

ומובן שאין זה אומר שאין צריכין גם לילך ולהשפיע לאחרים אבל הכוונה בזה לומר שהעיקר הוא שהמשפיע יישב באוהלו של תורה ויר"ש אז אף שילך לפעמים להשפיע בפועל לאחרים יהיה לו בניקל יותר ולא יצטרך לילך בכל יום ויום, כי האור שלו ישפיע לאחרים גם במקומם וכמו שמסופר להרה"ק ר' אהרן הגדול מקארלין זצוק"ל, אשר עשה פ"ד אלפים בעלי תשובה והצדיקים אמרו שאף שהרה"ק היה "מגיד" והלך למקומות שיכול להשפיע, מכל מקום העיקר היה בזה שהוא ישב בבית המדרש ובביתו ועסק בתורה ויראת שמים וחסידות וזה השפיע אלפי אנשים ואז אף בימי הקצרים של ל"ג שנים שחי השפיע לכל אלו.

דברי אלוקים חיים

ודברו השופטים וגו' לאמר מי האיש אשר בנה בית חדש וגו' נטע כרם וגו' ארש אשה וגו', מי האיש הירא ורך הלבב וגו'. (כ. ה.)

הנה מה שמנה הכתוב לפי סדר זה יש, יש בכך רמז על מצות ברית מילה, כדרך מה שאמרו בגמרא (סוטה דף מד ע"א) יבנה בית ויטע כרם, ואחר ישא אשה וכו'. ולפי זה שפיר רמז אחר כך שיזכה למול בנו על ידי איש ירא ורך הלבב אשר עבודתו כשרה באם שלש אלה יעשה לה, (ברכת הרחמן לברית מילה).

והנה גם בתחילת פרשה זו נרמזה ענין ברית מילה שפתח ואמר הכתוב שופטים ושופטים [ס"ת גמ' יסו"ד] תתן לך בכל שעריך וגו'... לכן יש אומרים בנוסח הרחמן בברית מילה, כי האיש הירא ורך הלבב עבודתו פסולה דאמ"ל (מנחות מב, ע"א) על הפסוק (בראשית יז, יג) המ"ל ימול, כי המל את עצמו ימול לאחרים, דהיינו מי שנימול כבר עם ערלת לבבו ובשרו, ימול וייסר ויוכיח כשופט ושופט גם את אחרים, כי אין לך אלא שופט שבימך, וכאשר תתן אותם ל"ך על עצמך, אזי ושפטו את כל העם משפט צדק להצדיק את כללות ישראל, כשם שעושה אליהו הנביא. אבל ירא ורך הלבב עבודתו פסולה אם שלש אלה לא יעשה [תחילה] ל"ה בעצמו. שאינו יכול לפעול את העשי"ה של לימול אחרים, אלא אם כן ימול קודם את ערלת לבבו וערפו לא יקשה עוד. ולפיכך אמרה תורה בתחילה (ל, י) ומל ה' אלוך [ברישא] א"ת לבבך ואת לבב זרעך וגו' הנה לא כתיב דהשי"ת בלבדו ימול"ו, כי אם אמר א"ת לבבך וגו' ואת לרבות בא וכן האות ו' של 'ואת, הוא לרבות, ולאשר אין רבוי אחר רבוי, אלא למעט (ב"ק מה, ע"ב) דהיינו כי לא ה' יתברך לבדו ימול לבב זרעך אלא יחד אתך בעצמך, וזה שאמר ומל ה' אלוך את לבב זרעך ערלת הבשר והלב למיהויו גם הם צדיקים כמוך, כן יעזרינו השי"ת אמן

כ"ק אדמו"ר זי"ע משומרי אמונים

המשך המדור בעמ' ג'

לזכר עולם יהיה צדיק

הדפסת והפצת הגליון

לרגל יומא דהילולא ה' אלול

לעילוי נשמת מאור עינינו גאון עוזינו השרף

האלוקי המנורה הטהורה ציס"ע מופת הדור

מרן הרה"ק אברהם חיים זיע"א

בעל "חוקי חיים"

בן מרן הרה"ק אהרן זיע"א

בעל שומר אמונים

הונצח ע"י

תלמידו הגדול

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ובניו וחתניו הרבנים הגאונים שליט"א

ענתה בם והמה מביטים בפניהם כי הם נבזים בעיניהם, ולזה מרמז הכתוב כאן באומרו לא תכירו פנים כלומר על תסתכלו בפניהם ח"ו לדון אותם לכף חובה רק לדון אותם לכף זכות, ועמך כולם צדיקים (סנהדרין ז) ולעורר רחמים וחסדים על כל העולם אמן כ"ר.

ומוסיפין בקודש נביא דב"ק של הרה"ק בעל המאור ושמש זצ"ל אחרי שהביא את פרש"י ששופטים קאי על הדיינים שפוסקים את הדין ושוטרים נקראים אלו הרודין את העם וכו' שמכין וכופתים במקל ורצועה כתוב: שראוי לתת לב על זה, דהלוא תורתנו הק' היא ניצחית ומלמדת לאדם דעת ואם כן יקשה הלוא בזמן שהיו ישראל שרוין על אדמתם ועושין רצון קונם מתוך עושר ויקבל על עצמו להיות שוטר ולהכות איש ישראלי, וגם מה היה צורך לשוטרים אז בשומעם לקול מניהם וכתב שבא לרמז כי תורתנו מדעת זאת לנו מהות הדיין ופרנס המתמנה על הציבור כי ענינו ואות הרבה כאלו, שבאם הדיין הוא בלתי הגון במעשיו ואין כוונתו לשם שמים ולהקים דגלי התורה ומשפטי הדת על תילם, אז הדיין ופרנס כזה אין מוראו מוטלת על בעלי הדיינים, ואם הבעל דין הוא איש קשה לא ישמע לו, אכן באם הדור זוכה אשר פרנסיו ומנהיגיו המנהלים את עם בני ישראל המה צדיקי וחסידיו הדור האמיתיים, והם אוהבי השם ועבדיו, וכל היוצא מפייהם ואשר הם יגזרו הקב"ה מקיים על ידיהם לגדול צדקתם וקדושתם.

והנה השופטים כאילו הם עצמם גם השוטרים, כי יפול על כל עמם גודל פחדם וכמאמר הכתוב וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך, ויגורו מפניהם כמפני חרב מלעשות עוול וכל מוצא שפתייהם יחישו לקיימם, מפני אשר ידעו כי דיבורם עושה רושם זה שאמרו בפסוק שופטים ושוטרים תתן לך, שתתן לך שופטים שיהיו הם גם השוטרים שיראו מפניהם מחמת קדושתם כמו שהם יראים מפני השוטר אשר יש לאל ידו לרדותם ולהכותם ואז יתקיים מש"כ ושפטו את העם משפט צדק ע"כ.

הנה אנו נמצאים בחודש אלול חודש הרחמים והסליחות ומצינו בראשונים וגם באחרונים בספריהם שיועצים על החודש הזה מפני ראש השנה ויום כיפור והושענה רבה שהם הימים הנוראים ימי הדין והם מאיימין על האדם כי גדול יום ה' ומי יכילנו וגם הרבה ספרים כתבו רמזים על ההתעוררות שצריך בחודש אלול, וכמו שארז"ל כתב רמז מהכתוב ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים, את אביה זה הקב"ה ואת אמה זו כנסת ישראל ומוטל על האדם שיבכה ויתחנן לפני ה' ירח ימים שהוא חודש אלול שהמה ימי הרחמים והרצון.

ובאמת שכבר נפשט בכל תפוצות ישראל לעורר לבבם בחודש הזה לתורה ולתעודה להתמיד בלימוד התורה ביותר ולהרבות בצדקה וחסד ומעשים טובים, ולדקדק במצות לעשותם כדן, ובעיקר צריכין להתעורר לתקן את הדברים שאדם דש בעקביו ויש מהם שהם בדברים שבין אדם לחבירו, ולכן צריכים אנו להתעורר בימים האלה לתקן את העבר בתשובה וחרטה ולעשות משמרת למשמרת על הבא, ואם ככה נעשה אז בוודאי שיקבל ה' את תפילתינו בימים הקדושים ונזכה לכתובה וחתימה טובה ולהכתב בספרן של צדיקים גמורים.

ובעיקר צריכין אנו לבקש על גאולתינו ופדות נפשינו שבמהרה ירחם ה' על עמו ונחלתו ויבנה במהרה את ציון וירושלים, וברחמים ובחסדים מגולים נזכה להגאל בגאולה השלימה ע"י משיח צדקינו, והוא יבנה את בית מקדשינו (וכמ"ש הרמב"ם) ושם נעבוד את ה' באהבה וביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות אמן ואמן.

וגם יש לרמז בפסוק שכתוב בלשון יחיד "תתן לך" וגם שכתוב "בכל שעריך" גם כן בלשון יחד, שקאי על האדם שיתן שופטים ושוטרים וכמ"ש רש"י הק' "שופטים" הכוונה לדיינים הפוסקים את הדין ושוטרים נקרא אלו הרודין במקל עד שיקבל עליו דין השופט ע"ש ולכן בכל השערים שבאדם יתן האדם לעצמו שופטים ושוטרים, פירוש שידון האדם את עצמו מה מותר להכניס לשערים שלו ומה אסור וכן הפה מה מותר לדבר ומה אסור, וכן האוזן מה מותר לעשות ומה אסור לעשות בהם, וגם שיתן שוטרים לעצמו להיות רודה את עצמו מלעשות דבר שאסור לעשות בהשערים שברא לו ה' בגופו, עד שיקבל עליו דין השופט דהיינו דינו של הקב"ה שהוא השופט כל הארץ, ואח"כ יהיה "ושפטו את העם משפט צדק" שיצא בעז"ה במשפט צדק.

ולכן על כולנו יחד להתחזק לשמור על השערים הללו דהיינו להתחזק בשמירת עינים ובשמירת הלשון ובשמירת הברית ובשמירת כל השערים שיש לנו, ולכן בימים האלו של חודש אלול שמתקרבים ימי המשפט של ראש השנה ויום כיפור והושענה רבה ואם נעשה זאת להתחזק בכל אלו השערים אז נזכה שגם בשמים ישפטו אותנו במשפט צדק ונצא בעזרת השם זכאים לשנה טובה ומתוקה עלינו ועל כל ישראל אמן.

והנה נביא עתה את דברי קודשו של ספה"ק תפארת שלמה מש"כ לפרש הפסוקים הק' שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך וגו' ושפטו את העם משפט צדק וגו' שכתב שיש לרמז בזה ענין דרך הצדיקים המנהיגים הישרים, כי עיקר ענין הדיינים הוא כמו שאמרו (במסכת אבות פ"א מש' ו) הוי דן את כל האדם לכף זכות, כדי לעורר רחמים וחסדים על כל איש ואיש מבני ישראל, אף שהוא בשפל המדרגה, אף על פי כן מחויב לדון אותו לכף זכות, ובזה יש להבין הפסוק (מלכים א, ג, ט) שכתוב בתפלת שלמה המלך ע"ה שהתפלל "ונתת לעבדיך לב שומע לדעת לשפוט את עמך להבין בין טוב לרע כי מי יוכל לשפוט את עמך הכבד הזה" ולכאורה הוא תמוה מהו הרבנותא בדבר המשפט בין איש לרעהו, אשר בימי שלמה שאין אז הכסף נחשב למאומה כי הכסף היה כאבנים בחוצות לרוב, אך האמת שזה היה כוונת שלמה שהיה מתפלל על דבר זה להיות לו לב שומע כזה לשפוט ולדון כל אדם לכף זכות.

וידוע כי דרך הצדיקים להיות נבזים ושפלים תמיד בעיניהם ומביטים על כל אורחתייהם, ומאן דאיהו בר איהו זעיר (זוה"ק פ' חיי) ולא ינוחו ולא ישקוטו כאילו עומד עליהם שופט ושוטר, זה שאמרו (ברכות סא) צדיקים יצר טוב שופטן, אך כל זה הוא רק על עצמם אבל את חבריהם הם דנין לכף זכות, והמה גדולים בעיניהם אף שיודעים שאינם מגיעים לקרסוליהם, ואף לפי דרכם שהמה שפלים בעיניהם ושונאים את עצמם, מכל מקום מאי דסני לך, לחברין לא תעביד (שבת לא) וכולם כאחד חשובים ואוהבים בליביהם להשפיע להם טובות וחסדים, וכמו שאמרו בר' חנינא בן דוסא (תענית כד) שכל העולם ניזון בשביל חנינא בני וחנינא בני די לו בקב חרובין, פירוש שהיה נבזה בעיניו ושפל בעיניו כי גם קב חרובין די לו וגם זה איננו שווה לפי מעשיו והכל הוא בעיניו מתנת חנם, אבל על כל העולם היה משפיע להם כל טוב, ולזה כל העולם היה ניזון בשביל חנינא בני.

זה הרמז בפרשה זו שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך, כדרך הצדיקים שהם נבזים בעיניהם וכאילו שוטר ושופט היה עומד עליהם ושופט את עצמו לחובה תמיד באומרם כי אין בידם שום מעש להצדק, אך כל העם הם דנין לכף זכות וכמו שאמר ושפטו את העם משפט צדק, כי המה בעיניהם כצדיקים גמרים אף כשאינם מגיעים לערכם, זה שאמר להלן לא תכירו פנים במשפט, שיש כמה אנשים שאומרים על זולתם כי הכרת פניהם

פניני חיים

צדק צדק תרדף למען תחיה וירשת את הארץ.
(ט"ז. כ.)

נראה לפרש כפל הלשון, דאיתא (פסחים דף ח') האומר הריני נותן סלע זו לצדקה על מנת שיחיה בני הרי זה צדיק גמור. והקשו התוס' והא אמרו באבות אל תהיו כעבדים המשמשים את הרב על מנת לקבל פרס. ויש ליישב דדוקא עיקר המצוה צריכים לקיים שלא ע"מ לקבל פרס, אבל אם כבר קיים את המצוה פעם אחת כדינה והוא מוסיף עוד סלע לצדקה יותר על חיובו ואומר שיחיה בני, זה שרי. זה שאמר הפסוק, צדק, אם כבר נתת פעם אחת צדקה, צדק תרדוף למען תחיה וירשת את הארץ, אז רשאי אתה לעשות עוד צדקה על מנת שתחיה, כיון שכבר יצאת ידי חובתך.

נחל קדומים

צדק צדק תרדוף (טז, כ.)

שבאם אתה רוצה להיות צדיק אז צדק תרדוף דהיינו שתרדוף ותבריא את הצדק ממך שלא תהיה צדיק בעיניך רק להיות שפל בעיניך למען תחיה וגו' כנ"ל.

מאור ושמש

למען תחיה וירשת את הארץ אשר ה' אלקיך נותן לך. לא תטע לך אשרה וגו'. (ט"ז. כ.)

כדאי הוא מנוי הדיינין הכשרים להחיות את ישראל ולהושיבן על אדמתן. [רש"י, ספרי ט"ז ד']

קשה הא מצוה בהאי עלמא ליכא (קידושין דף ל"ט), ומה נשתנה מנוי הדיינין שיקבלו שכר על כך בעלמא ונראה דהנה כתבו המפרשים דלכן ליכא שכר בהאי עלמא אף שכתוב בתורה לא תלין פעולת שכיר, משום שהדין הוא דכששוכרין פועלים ע"י שליח אין הבעה"ב עובר בבל תלין, ובכן הלא התורה ניתנה ע"י שליח זה משה, אך לפי זה אנכי ולא יהיה לך שמפי הגבורה שמענו שכרן ניתן בעולם הזה, ולכן אמרו חז"ל שישראל אוכלין בעולם הזה בשביל האמונה, דהיינו מצוות אנכי ולא יהיה לך. זה שאמר הכתוב, למען תחיה וכפירוש רש"י שמקבלים שכר על כך בהאי עלמא, וכדי שלא תקשה והא שכר מצוה בהאי עלמא ליכא, לזה אמר לא תטע לך אשרה כל עץ, ואמרו (סנהדרין ז'): מכאן שכל המעמיד דיין שאינו הגון כאילו נוטע אשרה, ומכלל לאו אתה שומע הן שהמעמיד דיין כשר והגון כאילו מבטל ע"ז ומקיים לא יהיה לך, לכן שפיר שכרו הרבה מאד בעוה"ז.

חות יאיר

על פי שנים עדים או שלשה עדים יומת המת לא יומת על פי עד אחד. (י"ז. ו')

נראה לפרש בדרך דרוש, דאיתא במדרש (ירושלמי מכות ב.) שאלו לחכמה חוטא מה דינו אמרה חטאים תרדוף רעה, שאלו לנבואה, ואמרה נפש החוטאת היא תמות, שאלו לתורה אמרה יביא קרבן, שאלו להקב"ה אמר יעשה תשובה ויתכפר. זה שאמר הכתוב, על פי שנים עדים, דהיינו לפי דעת החכמה והנבואה, יומת המת, חייב החוטא מיתה, והיינו אף בזמן שבית המקדש קיים כי לדידהו לא מהני קרבן, או על פי שלשה עדים,

דכשאין ביהמ"ק אז גם לפי עד שלישי דהיינו לפי התורה הקדושה ימות המת דהא אי אפשר לו להביא קרבן, אבל לא ימות על פי עד אחד, דלפי אחד הוא אלוקינו ה' אחד לא ימות החוטא אלא יעשה תשובה ויתכפר לו.

לחמי תודה

מילי דהספידא

מכ"ק מרן רבינו עט"ר שליט"א

שנאמרו במלאת השבעה להסתלקותו לשמי רום של רביה"ק בעל חוקי חיים זי"ע משומרי אמונים

מובא לרגל יומא דהילולא רבא – ה אלול

הנביא אומר נפלה עטרת ראשינו או מה היה לנו מורי ורבותי אנו נמצאים במלאת השבעה לסילוקו של צדיק דורינו ועטרת ראשינו ה"ה מרן רביה"ק האדמו"ר משומרי אמונים זצוקלה"ה הכ"מ, שעלה בסערה השמימה ביום המר של ה' אלול, מה נאמר ומה נדבר אלוקים מצא את עון עבדיו, ולקח את הצדיק הדור לכפר עלינו, ולכן הצדיק אבד ואין איש שם על הלב כי מפני הרעה נאסף הצדיק.

והנה בפשטות הפשט הוא שהצדיק אבד ואין איש מתבונן שזה קרה מפני הרע נאבד הצדיק, או הרעה שהיה צריך לבוא או מפני הרע שנעשה כבר, אבל אפשר לומר עוד בזה "הצדיק אבד" ולכן אין איש ששם על הלב, שנאבד הצדיק שהיה שם על הלב דברי חיזוק ועורר היה בדברות קודשו ובפרט בשבתות קודש בסעודת רעווא דרעוין שהוא הסעודה השלישית של שבת שהיה שם על הלב של בני ישראל את דבר ה' מירושלים, ומציון היה יוצא תורה ותעודה לעם ישראל.

ועכשיו שנאבד הצדיק ולא נשאר האיש שישים על הלב, ומי יקום עם מרעים ומי יתיצב וגו', ובאמת אמרו שמה שכתוב "הצדיק אבד" שהוא כמו שהוא אצל אבידה, שהאבידה שנאבד לאדם הוא קיים אלא שנאבד להאדם שהיה שלו הדבר שנאבד, כמו כן אנו שנאבד מאתנו הצדיק ואין לנו את האיש שהיה שם את דברי האלוקים חיים על הלב, אלא מכל מקום הצדיק הוא קיים ורק שהוא נאבד מאיתנו, ועל זה דוה ליבינו ועל זה חשכו עינינו על הר ציון ששם וגו' כלומר שבית מדרשו של הצדיק ששם מבלי באי מועד המועדים הק' שהיה עושה בהם עבודת השם בכל כוחו ונפשו ועוד מכווח ועד מסירות נפש, ובפרט בימים הנוראים מי שלא ראה זאת לא ראה עבודה של קדושה מימיו. וכל זה נחסר לנו ואין לנו נחמה ותמורה ולכן עלינו לבכות על צדיק כזה והקב"ה סופר את הדמעות ומניחו בבית גנזיו, לזכות לנו שיגין עלינו זכותו וצדקתו אשר עשה.

מציונו אצל אליהו כשעלה בסערה השמימה היה אלישע תלמידו צועק אבי אבי רכב ישראל ופרשיו ומכאן למדו חז"ל שהנביאים והצדיקים הם כאב לנו, ואנו כמו בניו וכן אמרו חז"ל שכל המלמד תורה לבן חבירו מעלה עליו הכתוב כאילו ילדם, ובעיקר הוא מי שמנחיל להם יראת השם בליבם והיה זה רבינו הק' זי"ע שקיבץ וריבץ תורה ובעיקר קדושה בישראל, להתנהג בדרך התורה ויראה וחסידות, והציל והוציא אלפים מישראל מאפילה לאורה, ולאחר החורבן הנורא בשואה האיומה, הציל אלפים יראים ושלמים שעלו לארץ הקודש משמד על ידי מלכות הרשעה, שזממו לעקור האמונה מישראל ולהעביר אותם מן הדת, והוא עמד כחומה בצורה, ולחם מלחמתה של תורה, והקים להם מוסדות תורה וחינוך לבנים ולבנות, וחפץ ה' בידו הצליח, ולכן עלינו לזעוק צעקת אלישע על רבו אליהו: אבי אבי רכב ישראל ופרשיו.

והתרגום כתב שהכוונה בזה שאמר אלישע רכב ישראל ופרשיו, שאמר על אליהו שהיה טוב לישראל כמו רכב ופרשים הלוחמים בהם במלחמה, כלומר שהתפילה שלו הגינה לישראל, כמו שהם הרכב והפרשים מגינים במלחמה.

ידוע שרבינו הק' הרבה תפילות וזעקות לה' על עם ה' ובפרט יושבי ארציו הק', ותמיד דאג על שלומם הטוב, וציער נפשו עליהם, וטען כמה טענות לה' יתברך כביכול, ולמד זכות על כלל ישראל בשולחנו הק', ובכל עת רצון וגם על גלות השכינה בכה על זה מאוד, איך אפשר שאנו עם ה' ובניו של הקב"ה ואנו נמצאים מחוץ להר הבית ובני השפחות הם בפנים שזה צער השכינה, וזה היתה כל דאגתו אף שהיה בעצמו מלא וגדוש בנסיונות גדולים בכל העינים הן מבפנים והן מבחוץ שאין כאן המקום להאריך בזה אבל כל דאגתו היתה לצערם של ישראל שזה הוא צער השכינה הק' כביכול, אבל בעת שמחה וחדוה בימים טובים וחגים, בשבתות קודש היה מלא שמחה ונחת, כאילו הוא האדם הכי מאושר בעולם, וכל זה הוא בא שהיה מחשבתו לא מחשבתו ולכן אנו נשארו כיתומים ואין אב, ולכן נזעק כולנו יחד לה' יתברך שיאמר די לצרתינו וירחם עלינו וישלח את משיחו הולך תמים.

ונבקש מכאן לרבינו הק' הנמצא בגנזי מרומים שיפיל תחינתו ותפילתו לפני כסא הכבוד, ויבקש מאת ה' התפילה בתחנונים שביקש בחיים חיותו אתנו "פרוק ית ענך מפום אריוותא ויפק את עמך מגוי גלותא ברחמים ובחסדים מגולים ויה"ר שימליץ טוב בעדינו ויתן לנו הכח לילך בדרכיו ולהפיץ את משנתו הק' עד שנזכה בקרוב ממש לתחיית המתים אמן.

עובדות חיים

לקרוא הפסוק מתחילתו, ושוב קרא "ממך". הזכירו עו"פ שכתוב "כמוך", ושוב נשנה הדבר, וכך היה שלש פעמים. עד שבפעם השלישית לקח את החומש והניח על הספר והראה ל"השרף" הפסוק. אז התחיל לקרוא עוד פעם וקרא: "נביא אקים וגו' כמוך כמוך כמוך", שלש פעמים, ושם את ידיו על ראש הרב מסטרעטין ואמר בקול גדול ובהתלהבות עצומה: "כמוך" וגמר הקריאה. וידעו הכל כי סמכו להיות ממלא מקומו. ~ ביום כ"ג אלול נסתלק ה"שרף". ובנו הרה"ק ר' שלמה אמר: איני יודע איך אפשר לחיות אחרי אבא שכזה. ואחרי ארבע חדשים נסתלק אף הוא. והצדיק מסטרעטין מילא את מקומו של ה"שרף".

הוא ינוס אל אחת מן הערים האלה וחי (יט, ה).

תלמיד שגלה מגלין רבו עמו, שנאמר ו"חי" דתהוי ליה חיותא (מסכת מכות י'). הרה"ק ר' בונם מפשיסחא זצ"ל, אמר פעם לתלמידו הרה"ק ר' מנחם מנדל מקאצק זצ"ל: אם בעולם העליון יצו עלי לילך לגיהנום, מה אעשה? שתק רבי מנחם-מנדל ולא השיב מאומה. שהה רבי בונם רגעים אחדים ואמר: אצווה אז שיביאו אלי גם את הרבי מלובלין, ואת היהודי הקדוש, כדן הגמרא: "תלמיד שגלה מגלין רבו עמו". אמר לו הרה"ק מקאצק: אין בזה נפקא-מינה, אבל לי יביא הדבר תועלת..

כי תקרב אל עיר להלחם עליה וקראת אליה לשלום (כ, י)

הרה"ק רבי אליעזר מדזיקוב זצ"ל נתקבל כאבד"ק עיר דזיקוב בפרשת שופטים, ובדרשתו הראשונה פתח ואמר: כי תקרב אל עיר להלחם עליה וקראת אליה לשלום, אני קרבתי אל העיר הזאת להלחם עליה מלחמתה של תורה, והריני קורא אליה לשלום, היינו ללכת בדרכי התורה הק' אשר דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום, והיה אם שלום תענך ופתחה לך, והיה כל העם הנמצא בה יהיו לך למס ועבדו, כולם ישמעו לקול הרב והמורה דרך ואין פרץ - ואין צווחה, ואם לא תשלים עמי, כי אז ראו מה כתיב בתריה.

כי יפלא ממך דבר וגו' דברי ריבת בשעריך (יז, ח).
חסידיים מעיר אחת באו פעם אחת לפני הרה"ק ר' אברהם מסוכטשוב בעל ה"אבני נזר" זצ"ל. בתלונה על הרב דמתא שלהם, שהכשיר באיזו שאלה של בשר וחלב, שלפי הסכמת האחרונים יש להחמיר בה, ולכן הם יראים לסמוך עליו עוד בהוראות של איסור והיתר, ורוצים לקבל מורה-הוראה חדש בקהילתם. השיב להם הצדיק: הרי אפילו לדבריכם הכשיר הרב שלכם איסור דרבנן בלבד, ואתם רוצים לעבור על איסור מדאורייתא? כי מחלוקת היא איסור דאורייתא לדברי הכל, ועל-ידי המחלוקת נכשלים בהרבה איסורי תורה. - והוסיף - זהו שאמר הכתוב: "כי יפלא ממך דבר, בין דם לדם בין דין לדין", הרי זה מפני שיש "דברי ריבות בשעריך".

תמים תהיה עם ה' אלוקיך (יח, ג)

כידוע שהרה"ק ר' נפתלי צבי מרופשיץ זצ"ל היה חכם ופיקח חכימא דיהודאי, ואף על קברו נחרת יחיד בדורו בחכמת אלוקות, ומסופר שפעם שאלו רבו הרה"ק החוזה מלובלין זצ"ל, הרי בתורה כתוב תמים תהיה עם ה' אלוקיך ומנין לך להיום חכם, ענה הרבי מראפשיץ בלישנא דחכמתא, בשביל להיות בתמימות האמורה צריך חכמה מופלגת.

נביא אקים להם מקרב אחיהם וגו' (יח, יח).

בשנת תקפ"ג, כשחזר משולחו של הרה"ק ר' אורי מסטרעליסק זצ"ל הנקרא "שרף" ממסעו. סיפור לצדיק, שחסידי פלוני התנצל שלא יכול היה לבוא בשנה זו לסטרעליסק לחג השבועות, כדרכו. והוא יבוא אי"ה לראש השנה. השיבו הצדיק: שוטה שכמותו, אם יבוא לראש השנה, מי יענה לו? ~ בשבת פרשת שופטים קרא הצדיק פרשת השבוע בתורה, כדרכו בקודש, כשממינו עומד תלמידו הרה"ק ר' יהודה צבי מסטרעטין ומשמאלו בנו הרה"ק ר' שלמה. כשהגיע הצדיק לפסוק "נביא אקים להם מקרב אחיהם כמוך, ונתתי דברי בפיו ודיבר אליהם את כל אשר אצוונו", קרא: "מקרב אחיהם ממך" (במקום "כמוך"). הזכירו הרב מסטרעטין שכתוב "כמוך", והתחיל עוד פעם

ביאורי הפרשה

והיה כשבתו על כסא ממלכתו

לפנינו" (שמואל א', ח', ו-כ'), לכך הקדים וצויה "שום תשים עליך מלך".

הרי, שמלך על ישראל, אינו דבר שהיה רצוי וראוי מלכתחילה. ולכך רמז הכתוב: "והיה **כשבתו** על כסא ממלכתו", להזכירנו שעצם עניין המלוכה היה בשאלה שלא כהוגן.

(ד) עוד י"ל בס"ד שיתכן, שכוונת הכתוב לומר, שאף אם המלך מרגיש שהמלוכה עדיין אינה מבוססת כל צרכה, והוא במצב של "והיה **כשבתו** על כסא ממלכתו", בכל זאת יש עליו מצוה לכתוב ספר תורה, ולא יאמר אמתי ואראה אם מלכותי תתבסס...

מאת הרה"ג ר' גמליאל הכהן בן הרה"ג אלחנן רבינוביץ שליט"א

והיה כשבתו על כסא ממלכתו (דברים י"ז י"ח).

ובספר מרפסין איגרי בפרשתנו, הקשו, ח"ל: על הפסוק במגילת אסתר (א, ב') "**כשבת** המלך אחשורוש על כסא ממלכתו", שואל המדרש מדוע נאמר "**כשבת** המלך", ולא "**בשבת** המלך", ? והוא עונה: "לפי שאין ישיבה למלכי אומות העולם".

מדוע, אם כן, בפסוקינו נאמר "והיה **כשבתו** על כסא ממלכתו", והלא הפסוק מדבר על מלכי ישראל, והואיל ויש ישיבה למלכי ישראל, היה צריך להיכתב "והיה **בשבתו** על כסא ממלכתו", ? עכ"ל.

ותירצו שם בשם הרב ב' ז'ק שליט"א, ח"ל: משמעות הכתוב: "והיה **כשבתו** על כסא ממלכתו", היא לצוות את המלך, שכל ימי מלכותו יהיו כיום הראשון בו ישב על כסא ממלכתו. זאת על פי דברי הירושלמי במסכת ביכורים (פרק ג' הלכה ג'), שחתן, חכם ונשיא, נמחלים להם כל עוונותיהם.

ולכן אף שלמלכי ישראל יש ישיבה קבועה, והיה אפשר לכתוב עליהם והיה "**בשבתו**", מכל מקום צייתה תורה שהמלך יהיה כל ימיו בלי עוונות, כיום הראשון בו התמנה למלך. עכ"ל.

ולענ"ד י"ל בס"ד שאכן, מלכי ישראל יש להם ישיבה. אך כוונת ורצון התורה, שמלך יהודי לא יתנשא ויתגאה, אלא יהיה עניו ושפל רוח.

ולכן אמרה תורה: "והיה **כשבתו** על כסא ממלכתו", - אם ירצה המלך שישבתו על כסא ממלכתו תהיה "**כשבתו**" - בדרך ענוה ושפלות, העצה לכך היא - "וכתב לו את משנה התורה הזאת" - ועל ידי שלא יזח מספר התורה, יזכה להמשיך לשבת על ממלכתו בענוה, ובהרגשה שזו ישיבה שאינה קבועה.

עוד י"ל בס"ד בגמרא במסכת סנהדרין (כ' ע"ב) מבואר, שמצות "שום תשים עליך מלך", לא נאמרה אלא כנגד תרעומתן של ישראל. כלומר, שבאמת לא היה הקב"ה חפץ בנתינת מלך על ישראל. אלא מאחר והיה ידוע לפניו, שעתידיים ישראל להתרעם על כך, ולומר "תנה לנו מלך לשופטנו", והיינו גם אנחנו ככל הגויים ושפטנו מלכנו ויצא

עולו ואתכנשו להילולא דצדיקיא

לרגל הילולא קדישא של האי רעיא מהימנא
מרן רבינו הגה"ק בעל חוקי חיים זי"ע

בראשות תלמידו הגדול

כ"ק מרן רבינו הגה"צ מקראלי שליט"א

יתקיימו מעמדים כדלהלן

סעודת הילולא רבת

במוצש"ק שופטים ליל יומא דהילולא

יום א' כי תצא אחר תפילת שחרית

לחיים טיש

בהיכל כוללינו רח' ראב"ד 18 ב"ב

ביום א' בשעה 2.00 בצהריים

תתקיים תפילת רבים בציון הק'